

دستاوردهای امنیتی و اجتماعی حزب الله لبنان از عملیات آزادسازی عرسال

تجدید

مجموعه مقالات

دستاوردهای امنیتی و اجتماعی حزب الله لبنان از عملیات آزادسازی عرسال

کاری از اندیشکده راهبردی تبیین

وبسایت اندیشکده: www.Tabyincer.com

نشانی: تهران، خیابان پاسداران، چهارراه فرمانیه، خیابان بوستان، خیابان نسترن، پلاک ۳۲

کد پستی: ۱۵۸۵۶۸۶۷۱۱

تلفن: ۲۶۱۵۳۳۲۹

نمبر: ۲۶۱۵۳۳۲۹

از ابتدای بحران سوریه همواره نام منطقه عرسال و تپه‌های اطراف آن در موضوعاتی همچون آوارگان سوری، قاچاق سلاح، گروگان‌گیری و درگیری ارتش‌های لبنان و سوریه با گروه‌های تکفیری در این منطقه، مطرح بوده است و اخیراً نیز با موفقیت حزب الله لبنان در پاک‌سازی گروه‌های تکفیری، این سؤال را به وجود آورده است که اهمیت راهبردی عرسال در بحران سوریه چیست و پیامدهای داخلی و خارجی این موفقیت حزب الله چگونه قابل تبیین است.

شهرک عرسال منطقه‌ای کوهستانی در سلسله جبال لبنان شرقی در شرق استان بقاع و هم‌مرز با مناطق النبک، فلیطه، جراجیر، قاره و بیروت سوریه می‌باشد. اغلب جمعیت (حدود سی و پنج هزار نفری) این منطقه اهل سنت و از عشیره آل الحجیری هستند. بخش عمده درآمد مردم عرسال مربوط به قاچاق کالا بین لبنان (کالاهای مصرفی) و سوریه (در بحران سوریه بیشتر تسلیحات و کالای مورد نیاز معارضان) می‌باشد و برخی دیگر از اهالی این منطقه در صنایع دستی، معدنی، کشاورزی و تجارت مشغول فعالیت هستند. لازم به ذکر است که بعد از بحران تعداد زیادی از آوارگان سوری وارد منطقه شدند که در میان ایشان گروه‌های مسلح هم حضور چشمگیری داشتند.

در مورد اهمیت راهبردی عرسال در بحران سوریه باید گفت واقع شدن این منطقه در مرز میان لبنان و سوریه، همسویی برخی از مردم و آوارگان با معارضان سوری و همچنین کوهستانی بودن آن، زمینه را برای ایجاد یک پناهگاه امن برای گروه‌های تکفیری به وجود آورده است زیرا ارتش سوریه و حزب الله لبنان در سال‌های پیش در پاک‌سازی کوهستان‌های القلمون و منطقه القصیر به گروه‌های

در مورد اهمیت راهبردی عرسال در بحران سوریه باید گفت واقع شدن این منطقه در مرز میان لبنان و سوریه، همسویی برخی از مردم و آوارگان با معارضان سوری و همچنین کوهستانی بودن آن، زمینه را برای ایجاد یک پناهگاه امن برای گروه‌های تکفیری به وجود آورده است

تکفیری ضربه‌های فروانی وارد کرده بودند ولی ورود به منطقه عرسال با موانع جدی روبرو بوده است که مهم‌ترین آن عبارت‌اند از:

۱- حزب‌الله لبنان به دلیل ساختار طایفگی و مذهبی خاص لبنان با محدودیت جدی در اقدام در این منطقه روبرو می‌باشد زیرا حزب‌الله لبنان در ساختار سیاسی و اجتماعی این کشور وابسته به شیعیان می‌باشد و هر اقدام این حزب بدون اجماع ملی در مناطق اهل سنت ممکن است منجر به ایجاد فتنه و جنگ داخلی شود و حزب‌الله نیز به ملاحظات مختلف داخلی و ملی نسبت به اشتعال فتنه و جنگ داخلی حساس می‌باشد؛

۲- ارتش سوریه نیز به دلیل خارج بودن این مناطق از مرزهای این کشور با محدودیت جدی عملیات مواجه است؛

۳- ارتش لبنان اصولاً از اختیار و قدرت کافی برای انجام عملیات‌هایی در این سطح برخوردار نیست و در ضمن ترس از خدشه دار شدن وحدت ملی نیز از موانع اصلی اقدام جدی ارتش بوده است؛

۴- مقابله جدی جریان‌های همسو با جریان محافظه‌کار منطقه همچون جریان چهارده مارس به رهبری حزب‌المستقبل در لبنان با هرگونه اقدام نظامی جدی ارتش لبنان و حزب‌الله در منطقه عرسال با عناوینی همچون حمایت از آوارگان سوری، به هم خوردن حاکمیت ارضی لبنان و خدشه دار شدن وحدت ملی از دیگر دلایل پیچیدگی عملیات در عرسال است.

انتخاب میشل عون به ریاست جمهوری و تشکیل دولت توسط سعد الحریری موجب ایجاد یک ثبات نسبی سیاسی در لبنان شد. یکی از خواست‌های مهم مردمی و جریان‌های سیاسی پایان دادن به ناامنی‌های این کشور است. همین مسئله موجب توجه بیشتر به منطقه عرسال به عنوان پایگاه گروه‌های تکفیری در لبنان شد که تأثیرات

امنیتی آن اکثر مناطق این کشور به ویژه مناطق عکار، طرابلس، بعلبک، زحله و جاده بین‌المللی بیروت و دمشق را تحت تأثیر خود قرار داده بود. این امر موجب این شد که یک وحدت نظر در مورد پایان یافتن چالش عرسال در لبنان ایجاد شود و به جز حزب المستقبل، احزاب و جریان‌های سیاسی به نوعی با این اقدام جدی موافق بودند و همین امر زمینه را برای ورود حزب الله به این منطقه فراهم کرد.

در آن سوی مرز نیز بعد از پیروزی‌های ارتش سوریه و گروه‌های مقاومت در جبهه مختلف به ویژه ریف دمشق، زمان مناسب برای انجام پاک‌سازی مناطق کوهستان القلمون و دامنه شرق کوهستان لبنان شرقی به ویژه منطقه فلیطه فراهم شد. این عملیات بالاخره بعد از چند بار تأخیر در اواخر ماه ژوئیه ۲۰۱۷ آغاز و حزب الله لبنان به عنوان مجری و ارتش سوریه به عنوان حامی وارد عمل شدند. بعد از چند روز عملیات، هیئت تحریر الشام و سرایا اهل الشام وابسته به جبهه الفتح الشام (جبهه النصره سابق) به عنوان اصلی‌ترین گروه‌های تکفیری حاضر در عرسال، تحت فشار و عدم توانایی مقابله با نیروهای حزب الله، موافقت خود را برای خروج از این منطقه اعلام کرده و بدین ترتیب با خروج عناصر مسلح از منطقه عرسال در لبنان [۱] و منطقه فلیطه در سوریه [۲]، یک پیروزی بزرگ برای حزب الله لبنان حاصل شد. پیروزی اخیر دارای پیامدهای داخلی و خارجی بوده است که مهم‌ترین آنها عبارت‌اند از:

۱- تقویت موضع مقاومت: موفقیت حزب الله لبنان به عنوان یکی از ارکان محور مقاومت موجب تقویت موضع مقاومت در ابعاد داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی خواهد شد زیرا از یک سو در صحنه داخلی لبنان، جنبش حزب الله به عنوان یک گروه امنیت ساز برای این کشور محسوب می‌شود. [۳] از سوی دیگر حزب الله لبنان بعد از نزدیک به شش سال مبارزه با تروریسم تکفیری و تحمل هزینه‌های فراوان همچنان از قدرت عملیاتی فوق‌العاده‌ای برخوردار است و توان اجرای عملیات‌های در این سطح را داراست

و به این ترتیب این موفقیت نشان داد که پروژه عربی و عبری برای تضعیف حزب الله لبنان و محور مقاومت با شکست مواجه شده است. در آخر تداوم پیروزی های یک سال اخیر محور مقاومت در حلب [۴]، ریف دمشق و موصل نشان دهنده گسترش روز افزون حضور و نفوذ مقاومت در منطقه غرب آسیا خواهد بود.

۲- امنیت سازی در لبنان و سوریه: پاک سازی مناطق عرسال و فلیطه زمینه ایجاد امنیت نسبی در مناطق شرقی لبنان و مناطق غربی سوریه را فراهم می کند و دو پایتخت عربی دمشق و بیروت را امن تر از گذشته خواهد کرد زیرا بسیاری از عملیات های پارتیزانی تروریستی و خودروهای بمب گذاری شده در لبنان و سوریه در این منطقه تدارک دیده می شد و همین امر موجب افزایش ثبات [۵] و در نتیجه تمرکز بر نقاط بحران خیز دیگر می شود و زمینه را برای امنیت سازی بیشتر در لبنان و سوریه فراهم می کند.

۳- افزایش تهدیدات حزب الله علیه رژیم صهیونیستی: یکی از اهداف رژیم صهیونیستی، کاهش تهدیدات حزب الله لبنان بوده است و برای دستیابی به این هدف برنامه های ناامن سازی پیرامون این جنبش را برای کاهش توان و افزایش استهلاک

به کار برده است که به نظر می رسد حزب الله توانایی با موفقیت و نمایش قدرت اخیر مدیریت بحران های پیرامون خود را داراست و افزایش توان عملیات در مناطق کوهستانی موجب نگرانی بیشتر از به کارگیری این توان در مناطق کوهستانی مرزهای لبنان و فلسطین اشغالی خواهد شد.

۴- تضعیف بیش از پیش گروه های تکفیری: شکست جبهه فتح الشام به عنوان دومین گروه بزرگ تکفیری فعال در سوریه بعد از شکست های گروه داعش در عراق و سوریه موجب تضعیف بیش از پیش گروه های بین المللی افزایش چشمگیری خواهد داشت که این امر را در موضع گیری رسانه های منطقه ای در هفته های اخیر می توان دید.

تکفیری در بحران‌های سوریه و عراق شده است و این امر زمینه را برای پاک‌سازی بیشتر مناطق تحت تسلط تکفیری هافراهم خواهد کرد.

۵- تضعیف خطوط لجستیک: منطقه عرسال یکی از خطوط اصلی قاچاق سلاح و کالاهای مورد نیاز گروه‌های تروریستی در سوریه محسوب می‌شد. پاک‌سازی این منطقه زمینه را برای تضعیف خطوط پشتیبانی و لجستیکی این گروه‌های تروریستی، به خصوص در منطقه القلمون و ریف دمشق فراهم می‌کند.

۶- افزایش فشارهای داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی به حزب الله: با موفقیت و نمایش قدرت اخیر حزب الله، به نظر می‌رسد فشارهای سیاسی و رسانه‌ای از طرف جریان‌ات و رسانه‌های مخالف این حزب در سطوح داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی افزایش چشمگیری خواهد داشت که این امر را در موضع‌گیری رسانه‌های منطقه‌ای در هفته‌های اخیر می‌توان دید [۶].

در جمع‌بندی مطالب فوق باید گفت با توجه به اهمیت عرسال در تحولات بحران سوریه، آزادسازی آن یک موفقیت بزرگ برای حزب الله لبنان و محور مقاومت محسوب می‌شود و این موفقیت زمینه‌ساز تقویت این جنبش در میان مردم لبنان و همچنین گروه‌ها و جریان‌ات سیاسی این کشور خواهد شد. این امر موجب پذیرش این واقعیت از سوی لبنانی‌ها است که سلاح مقاومت در لبنان در جهت خدمت به حفظ ثبات و امنیت خواهد بود. البته حزب الله لبنان نیز باید با تلاش در جهت تقویت ارتباطات سیاسی و بازگذاشتن کانال‌های سیاسی برای گفتگوهای ملی، زمینه را برای پذیرش بیش از پیش سلاح مقاومت در لبنان فراهم کند.

منابع:

- [۱] هیئته تحریر الشام تنهی انسحابها من عرسال، شبکه الجزیره الاعلامیه، ۳/۸/۲۰۱۷:
<http://www.aljazeera.net/home/print/f6451603-4dff-4ca1-9c10-122741d17432/7d381411-43c4-494a-8cf1-291581a59318>.
- [۲] بدء تبادل الأسرى وإجلاء المقاتلين من عرسال، شبکه الجزیره الاعلامیه، ۲/۸/۲۰۱۷:
<http://www.aljazeera.net/home/print/f6451603-4dff-4ca1-9c10-122741d17432/c8ebd724-fadc-4091-a22b-fdbb0cc6df54>.
- [۳] السيد نصرالله: لدينا أسرى ومفقودين لدى داعش، موقع العالم، ۴ أغسطس ۲۰۱۷:
<http://www.alalam.ir/news/2003010>.
- [۴] حسین آجورلو، «دستاوردهای میدانی حلب و نتایج آن در حوزه سیاسی و راهبردی»، اندیشکده تبیین، ۲۴ مرداد ۱۳۹۵:
<http://tabyincenter.ir/index.php/menu-examples/child-items-5/1395052406>
- [۵] هدی شدید، معركة جرود عرسال... خريطه جديده للمنطقه ولبنان جزء خالٍ من الارهاب، موقع جريده النهار، ۴ آب ۲۰۱۷:
<https://www.annahar.com/article/633485>.
- [۶] صحف عربيه تناقش دور حزب الله في المعارك في جرود عرسال، موقع بي بي سي العربيه، ۲۷/۷/۲۰۱۷:
<http://www.bbc.com/arabic/inthepress-40748617>.

با توجه به اهمیت عرسال در تحولات بحران سوریه، آزادسازی آن یک موفقیت بزرگ برای حزب الله لبنان و محور مقاومت محسوب می شود و این موفقیت زمینه ساز تقویت این جنبش در میان مردم لبنان و همچنین گروه ها و جریانات سیاسی این کشور خواهد شد.

اندر شبکه های اجتماعی

نشانی ما در شبکه های اجتماعی:

@Tabyincenter

www.Tabyincenter.ir

نشانی پایگاه اینترنتی:

۰۲۱-۲۶۱۵۳۲۳۹

شماره تماس جهت اعزام سخنران: